

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 8066-07-17

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט, סגן הנשיאה מנחם מזרחי**תובעת:****פלונית****באמצעות ב"כ עוה"ד ש. בן דוד****נגד****נתבעת:****מנורה מבטחים ביטוח בע"מ
באמצעות ב"כ עוה"ד אילנה סקר**

מיני-רציו:

* תביעת פיצויים מכוח חוזה ביטוח תאונות אישיות והכרעה בשאלת תחולתו של חריג הנטען להעדר כיסוי הביטוח ביחס לנהיגה ברכינוע.

* ביטוח – חוזה ביטוח – פרשנות

* ביטוח – חוזה ביטוח – חריגים

התובעת שבמועדים הרלוונטיים להליך זה הייתה סטודנטית, שחסתה בצלו של כיסוי ביטוחי שהוצא על ידי הנתבעת, במסגרת פוליסת ביטוח תאונות אישיות, הגישה תביעה לתשלום פיצויים בגין נזקי גוף שנגרמו לה כתוצאה מתאונה שאירעה עת נהגה ברכינוע. לטענת הנתבעת, חוזה הביטוח לפי לשונו הפשוטה מחריג נהיגה ברכב דו גלגלי, והתובעת נהגה ברכב דו גלגלי, הגם שברשימת הדוגמאות לא צוין הרכינוע בצורה מפורשת.

בית המשפט קיבל את התביעה ופסק כלהלן:

אכן, החוזה הביטוחי החריג במפורש פעילות בעלת אופי ספורטיבי, אתגרי וכן "רכיבה של המבוטח כנהג ברכב דו גלגלי... לכאורה, נהיגה על רכינוע, בהחלט מתיישבת, מבחינת אופייה והסיכון הטמון בה לנהג, עם הדוגמאות שהובאו בחוזה. יחד עם זאת, הנתבעת היא זו שבחרה לנסח את חוזה הביטוח, כפי שניסחה, כלומר בדרך של פירוט של דוגמאות ועדיין היא לא בחרה לשבץ בין אותן דוגמאות את הפעילות של נהיגה ברכינוע ברחל בתך הקטנה; הכשל הניסוחי של חוזה הביטוח רובץ, בעניין זה, לפתחה של הנתבעת.

אין לראות ברכינוע רכב מנועי דו גלגלי, שכן בשום אופן לא ניתן לרכוש הרחבת הביטוח ביחס אליו. שכן מנוסח חוזה הביטוח הרלוונטי עולה, כי הנתבעת אינה רואה את הרכינוע כרכב מנועי דו גלגלי, שהרי לצורך ביטוחי לפי פוליסה דן, רכב מנועי דו גלגלי יכול להיחשב ככזה רק אם ניתן לנהוג עליו ברישיון בר תוקף.

חוזה הביטוח העומד לדיון הינו חוזה קבוצתי לתאונות אישיות, החל מכוח העובדה שהתובעת הייתה סטודנטית במכללת הרצוג. הנתבעת לא הוכיחה, כי במהלך השנים היא יידעה את התובעת אודות קיומו של החוזה הביטוחי על תנאיו וחריגיו. במיוחד היה על הנתבעת להבליט את אותם חריגים, ובהעדר מסירה לא יכולה הייתה הנתבעת לקיים חובה זו.

בנסיבותיו של עניין זה, יש לבחור בפרשנות מצומצמת ביותר, כזו המותירה את חוזה הביטוח על כנו, וזאת מכוח הכלל – פרשנות נגד המנסח.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 8066-07-17

תיק חיצוני:

בפני כבוד השופט, סגן הנשיאה מנחם מזרחי

תובעת: פלונית
באמצעות ב"כ עוה"ד ש. בן דוד

נגד

נתבעת: מנורה מבטחים ביטוח בע"מ
באמצעות ב"כ עוה"ד אילנה סקר

פסק - דין

1
2
3
4
5

תביעת פיצויים מכוח חוזה ביטוח תאונות אישיות והכרעה בשאלת תחולתו של חריג הנטען להעדר כיסוי הביטוח ביחס לנהיגה ברכינוע ("סגווי").

6
7
8
9
10
11
12
13
14
15
16

א. כללי:

התובעת, ילידת 1973.

בעת התאונה הייתה סטודנטית לתואר שני בחינוך במכללת "הרצוג".

בשל היותה סטודנטית במכללת הרצוג, חסתה בצלו של כיסוי ביטוחי שהוצא על-ידי הנתבעת של פוליסת ביטוח תאונות אישיות.

בתאריך 2.2.14 הצטרפה התובעת לסיור מודרך במסגרתו נהגה ברכינוע ברחובות תל-אביב-יפו.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 8066-07-17

תיק חיצוני:

1
2 במהלך הרכיבה, נתקל הרכינוע בעמוד ברזל שהיה על המדרכה, התובעת איבדה את שיווי משקל,
3 נפלה ונחבלה בגופה.

4
5 **הצדדים מקדו את זירת המחלוקת בשאלה יחידה והיא האם חל החריג לחוזה הביטוח, אם לאו.**

6
7 אם חוזה הביטוח חל אזי התובעת זכאית לפיצוי מאת הנתבעת.

8 9 **ב. החריגים לחוזה הביטוח וטיעוני הצדדים:**

10
11 **להלן הסעיפים המחריגים העומדים ביסוד זירת המחלוקת בין הצדדים:**

12
13 סעיף 9 בפרק ה' לחוזה הביטוח, שכותרתו: "חריגים כלליים לפוליסה", קבע כי החוזה לא יחול, בין
14 השאר במקרים הבאים:

15
16 "פעילות המבוטח באחד או יותר מענפי הפעילות המפורטים, הנעשית במסגרת **תחביב** ו/או **במסגרת**
17 **התאגדות כלשהי** ו/או **במסגרת תחרותית כלשהי**, כמפורט להלן: יבשתי/מוטורי-יבשתי: רכיבת
18 שטח אופניים או רכיבה על אופנוע או קטנוע, לרבות אופניים עם מנוע עזר, נהיגת מרוצים מכל הסוגים
19 לרבות מרוץ סוסים, אופנוע, מוטוקורס, נסיעה בדרך עפר ברכב 4X4, סקי שלג, סקייט-בורד, רולר
20 בליידס, חקר מערות, כדורגל, כדורסל, כדור עף, כדור יד, טניס, התגוששות, היאבקות, התאגרפות,
21 ציד, קרב מגע, הוקי, רוגבי".

22
23 סעיף 19 קבע כי החוזה לא יחול במקרה של:

24
25 "רכיבה של המבוטח **כנהג ברכב דו גלגלי, לרבות**: כנהג אופנוע, קטנוע ואופניים עם מנוע עזר, אלא
26 אם כן נרכשה הרחבת נהיגה ברכב מנועי דו גלגלי וצוינה ברשימה בכפוף לתנאיה".

27
28 **לטענת ב"כ התובעת, סעיפים אלו אינם מציינים החרגה מפורשת של פעילות או נהיגה ברכינוע**
29 **ברשימת החריגים ולפיכך חוזה הביטוח בתוקף ומחייב את הנתבעת.**

30
31 בין שאר טיעוניו, הפנה ב"כ התובעת אל נוסחו של **חוזה הביטוח של השנה העוקבת** (שנת 2015), שם
32 אכן הוכנס "סגויי" בצורה מפורשת כאחד החריגים, ומכאן יש ללמוד כי בחוזה הביטוח הרלוונטי
33 לתאונת התובעת החריג אינו חל על נהיגת סגויי.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 8066-07-17

תיק חיצוני:

1 לטענת ב"כ הנתבעת, חוזה הביטוח לפי לשונו הפשוטה מחריג נהיגה ברכב דו גלגלי, והתובעת נהגה
2 ברכב דו גלגלי, הגם שברשימת הדוגמאות המובאות לא צוין הרכינוע בצורה מפורשת.

ג. דיון והכרעה:

6 החלטתי לקבל את התביעה מן הנימוקים הבאים:

8 (א). אין ציון מפורש של הרכינוע כחריג בחוזה הביטוח:

10 אכן, החוזה הביטוחי החריג במפורש פעילות בעלת אופי ספורטיבי, אתגרי וכן "רכיבה של המבוטח
11 כנהג ברכב דו גלגלי...".

13 התכלית העומדת אחר הקביעה המחריגה מתיישבת עם מהותו של החוזה המדובר, שאינו מכסה
14 פעילות היוצרת סיכון ביטוחי מיוחד הנובע, מטבע הדברים, מפעילות שכזו.

16 ניתן ללמוד על התכלית העומדת בבסיס החוזה מפרק ד' הדן בהרחבות: סעיף 1 קובע: "הרחבת נהיגה
17 ברכב מנועי דו גלגלי – אם צוין במפורש ברשימה ותמורת פרמיה נוספת, מורחבת הפוליסה לכלול
18 נהיגה ברכב מנועי דו גלגלי, למעט טרקטורון...".

20 ב"כ התובעת הסכים במועד הדיון, כי הרכינוע, בדומה לרכב דו-גלגלי, בנוי, מבחינה פיזית, כך שהוא
21 מוצב על שני גלגלים ומונע בכוח מנוע חשמלי (שורות 6-7 בעמוד 3 לפרוטוקול יום 12.11.18).

23 יש לשם לב לאופי הפעילות המוחרגת, שהיא פעילות היוצרת סיכון מיוחד, מעבר לסיכון הסביר, הרגיל
24 שאותו ביקש חוזה הביטוח לכסות.

26 לכאורה, נהיגה על רכינוע, בהחלט מתיישבת, מבחינת אופייה והסיכון הטמון בה לנוהג, עם הדוגמאות
27 שהובאו בחוזה: "רכיבת שטח אופניים או רכיבה על אופנוע או קטנוע, לרבות אופניים עם מנוע עזר,
28 נהיגת מרוצים מכל הסוגים לרבות מרוץ סוסים, אופנוע, מוטוקורס, נסיעה בדרך עפר ברכב 4X4, סקי
29 שלג, סקייט-בורד, רולר בליידס, חקר מערות, כדורגל, כדורסל, כדור עף, כדור יד, טניס, התגוששות,
30 היאבקות, התאגרפות, ציד, קרב מגע, הוקי, רוגבי".

32 אמנם, הניסוח הוא בדרך של דוגמאות והוא נלמד מן המילה "לרבות" בסעיף 19 לחוזה, אך בסעיף
33 זה לא צוינה במפורש נהיגה ב"סגווי", למרות שצוינו דוגמאות של פעילות מאותה משפחה סיכונית.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 8066-07-17

תיק חיצוני:

1 אכן, הנתבעת לא ציינה את המילה "סגוויי" או "רכינוע" בפוליסה הרלוונטית לתביעה, כחריג מפורש
2 לפוליסה וכפי שנראה היא בחרה לעשות כן רק בשנה העוקבת, בשנת 2015.

3
4 יש בכך ללמד שבשנה הרלוונטית לא נכללה פעילות שכזו במסגרת אותה פעילות של "רכיבה של
5 המבוטח כנהג ברכב דו גלגלי..." המוחרגת מן ההיקף הביטוחי.

6
7 הנתבעת היא זו שבחרה לנסח את חוזה הביטוח, כפי שניסחה, כלומר בדרך של פירוט של דוגמאות
8 ועדיין היא לא בחרה לשבץ בין אותן דוגמאות את הפעילות של נהיגה ברכינוע ברחל בתך הקטנה.

9
10 בעניין זה, בית-המשפט לא יפעל לפי ידיעתו הפרטית אודות פשרו של הרכינוע או הסיכון הטבעי
11 הטמון בו, והנתבעת לא הוכיחה שמדובר בכלי השייך לאותה משפחה של דוגמאות יוצרות סיכון
12 שהובאו בסעיפים המחריגים.

13
14 על כן אני קובע, שבנסיבות חוזה הביטוח אי הכללת הרכינוע, במפורש, ברשימת החריגים רובצת
15 לפתחה של הנתבעת.

16 (ב). פעילות במסגרת תחביב, התאגדות, תחרות:

17
18 תשומת הלב לכך שסעיף 9 הנ"ל פתח את התנאי המחריג בניסוח הבא: "פעילות המבוטח באחד או
19 יותר מענפי הפעילות המפורטים, הנעשית במסגרת תחביב ו/או במסגרת התאגדות כלשהי ו/או
20 במסגרת תחרותית כלשהי...".

21
22 חוזה הביטוח לא פירט הגדרות רלוונטיות.

23
24 על כן, בהעדר הגדרות מפורשות בחוזה הביטוח לתנאי הפתיח האלו, אין לומר שהפעילות של התובעת
25 בעת שנהגה ברכינוע הייתה במסגרת שלוש האפשרויות דלעיל, כלומר במסגרת "תחביב", "מסגרת
26 התאגדות כלשהי" או ב"מסגרת תחרותית כלשהי".

27
28 שוב, הכשל הניסוחי של חוזה הביטוח רובץ, גם בעניין זה, לפתחה של הנתבעת.

29 (ג). רכב מנועי דו-גלגלי, כפי שחוזה הביטוח מתכוון אליו:

30
31
32
33 "רכב מנועי" מוגדר בסעיף 1 לפקודת התעבורה (נוסח חדש) כ"רכב המונע בכוח מכאני מכל צורה
34 שהיא...".

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 8066-07-17

תיק חיצוני:

1
2 **בתקנות התעבורה**, תשכ"א - 1961 ניתן למצוא הגדרה של רכינוע/סגווי: "רכב מנועי בעל זוג גלגלים
3 **המחוברים בציר אחד** המונע באמצעות מנוע חשמלי שנתקיימו בו כל אלה: (1) רוחבו הכולל אינו עולה
4 על 90 ס"מ; (2) ההיגוי, העצירה והייצוב שלו נעשים באמצעות הטיית הגוף ומערכת ייצוב גירוסקופית
5 חשמלית; (3) הוא מיועד לנוסע אחד בלבד; (4) מהירותו המרבית המתוכננת בידי היצרן אינה עולה
6 על 13 קילומטר לשעה; (5) משקלו העצמי אינו עולה על 60 ק"ג; (6) משקלו הכולל המותר אינו עולה
7 על 160 ק"ג; (7) הוא קיבל אישור ממעבדה מוסמכת לכך שהוא עומד בדרישות טכניות המפורטות
8 בנוהל העומד לעיון הציבור באגף הרכב שבמשרד התחבורה, בשעות העבודה הרגילות של המשרד
9 ובאתר האינטרנט שלו, בעניינים כמפורט להלן: (א) יציבות; (ב) נראות; (ג) מניעת החלקה".
10
11 "אופנוע" הוגדר בתקנות הנ"ל: "רכב מנועי בעל שני גלגלים המורכבים זה אחרי זה, בין שחובר אליו
12 רכב צדי ובין אם לאו"
13
14 אכן, הרכינוע הוא רכב המונע בכוח מכאני חשמלי ולפיכך הינו "רכב מנועי" ובכלל זה מדובר "**ברכב**
15 **דו גלגלי**", כהגדרת החרגי.
16
17 יחד עם זאת, עתים ביקש המחוקק להחריג את התחולה של הוראות שונות המקימות חובות ביחס
18 לכלי רכב שיש להם ייחוד מסוים, ומשיקולי מדיניות שונים.
19
20 כך, במקרנו, המחוקק לא קבע חובה לרוכב ברכינוע להחזיק ברישיון נהיגה או ברישיון רכב.
21
22 בנוסף, תקנה 39 לתקנות התעבורה, התשכ"א-1961, מעניקה פטור מחובת רישיון נהיגה לרוכב
23 ברכינוע. כך גם באשר לחובת רישוי הרכב. התקנות (תקנה 39) קובעות במפורש הוראות פטור
24 "מחובת רישוי ורישום" ביחס לכלים שונים, בכלל זה בעניין רכיבה על רכינוע.
25
26 מהמצב החוקי דלעיל, עולה כי המחוקק ראה את הרכינוע ככלי רכב מנועי, דו-גלגלי, ועדיין מצא לנכון
27 להעניק לו, מטעמים שונים, פטור מחובותיו של כל רכב מנועי דו-גלגלי אחר.
28
29 על כן, בהחלט יתכן לראות את הרכינוע ככלי בעל ייחוד מסוים משאר כלי הרכיבה שאוזכרו בחריגים
30 של חוזה הביטוח.
31
32 לא זו אף זו, בנוסח חוזה הביטוח הרלוונטי, משנת 2014, בסעיף 1 לפרק ד' נרשם: "**הרחבת נהיגה**
33 **ברכב מנועי דו גלגלי**: אם צוין במפורש ברשימה ותמורת פרמיה נוספת, **מורחבת הפוליסה לכלול**
34 **נהיגה ברכב מנועי דו-גלגלי**, למעט טרקטורון, בקרות מקרה הביטוח כתוצאה מנהיגתו של המבוטח

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 8066-07-17

תיק חיצוני:

1 ברכב דו-גלגלי...**בתנאי מפורש שבקרות מקרה הביטוח היה למבוטח רישיון בר תוקף לכלי רכב**
2 זה...".

3
4 כלומר, לכאורה, לפי חוזה הביטוח, אם נהג הרכינע יהיה בעל "רישיון בר תוקף" הוא יוכל לרכוש
5 הרחבה לחוזה הביטוח.

6
7 דא עקא, ראינו, כי החוק אינו דורש רישיון בר תוקף לנהיגת הרכינע, כך שלפי חוזה הביטוח, לכאורה,
8 לעולם לא יוכל בעליו לרכוש את אותה הרחבה.

9
10 אין להבין מדוע מצא חוזה הביטוח שלא לאפשר דווקא לנוהג הרכינע את אפשרות ההרחבה.

11
12 המשמעות הפרשנית הסבירה היא שחוזה הביטוח קשר רכב מנועי דו-גלגלי רק עם כזה שביחס אליו
13 קיימת חובת רישוי.

14
15 המסקנה היא שאין לראות ברכינע רכב מנועי דו גלגלי, שכן בשום אופן לא ניתן לרכוש הרחבת
16 הביטוח ביחס אליו.

17
18 כלומר, הנתבעת, בנסחה את סעיף 1 לימדה, כי היא אינה רואה את הרכינע כרכב מנועי דו-גלגלי,
19 שהרי לצורך ביטוחי לפי הפוליסה דנן, רכב מנועי דו-גלגלי יכול להיחשב ככזה רק אם ניתן לנהוג עליו
20 ברישיון בר תוקף.

21
22 אכן, גם כיוון פרשני שכזה מוביל למסקנה כי חוזה הביטוח חל.

23 (ד). חוזה הביטוח המאוחר משנת 2015:

24
25
26 בשנת 2015, לאחר התאונה, ניסחה הנתבעת את החרוג הביטוחי, בסעיף 13, כך שהוא כולל **במפורש**
27 רכיבה על רכינע (סגווי) כדלקמן: "**פעילות המבוטח** באחת או יותר מהפעילויות המפורטות להלן:
28 יבשתי/מוטורי-יבשתי: רכיבת שטח אופניים או רכיבה על אופניים עם מנוע עזר, קורקינט חשמלי,
29 **סאגווי**, רכיבה על סוסים, מוטוקרוס, נסיעה בדרך עפר ברכב 4X4, רוגבי, סייף, ציד, סנפלינג (לסגווי),
30 התגוששות, היאבקות, התאגרפות, אומנויות הלחימה לסוגיהן: קרב מגע, ג'ודו, קרטה וכיו"ב".

31
32 מחד, הוסרו תנאי הפתיח בדבר נהיגה במסגרת תחביב, התאגדות ותחרות.

33
34 מנגד, הוספה במפורש ההחרגה של נהיגה בסגווי.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 8066-07-17

תיק חיצוני:

- 1
- 2 הנה כי כן, **אחריתו מעידה על ראשיתו**, ויש לומר כי התוספת המאוחרת המפורשת של הרכינוע/סגווי
- 3 **לרשימת הדוגמאות**, מלמדת כי מלכתחילה לא הוחרגה נהיגה בסגווי, על-ידי הכלל המחריג עצמו –
- 4 **"כנהג ברכב דו גלגלי..."**.
- 5
- 6 ודוק: השוואה דקדקנית של נוסחי חוזה הביטוח משנת 2014 ומשנת 2015 מלמדת, כי אין כאן
- 7 השמטה שלא מדעת, שכן בשנת 2015 הוכנסו שינוי נוסח משמעותיים.
- 8
- 9 כך, למשל, סעיף 9 לחוזה משנת 2014 אינו כולל נהיגה ב"קורקינט חשמלי", אשר הוכנסה בנוסח של
- 10 סעיף 13 לחוזה משנת 2015.
- 11
- 12 כך, למשל, סעיף 9 לחוזה משנת 2014 כלל "לרבות **מרוץ** סוסים" ואילו הנוסח בשנת 2015 הפך להיות
- 13 **"רכיבה על סוסים"**.
- 14
- 15 סעיף 19 בנוסח החוזה משנת 2014, כפי שהוצג לעיל, שינה עורו כליל, והפך להיות סעיף 28 לנוסח שנת
- 16 2015: "נסיעה של המבוטח (בין כנוסע ובין כנהג) באופנוע או קטנוע..."
- 17
- 18 כך, גם ביחס ליתרת החריגים, הוספו, הוסרו, מספר דוגמאות, ואין למצוא קו מאבחן משותף המלמד
- 19 מדוע פעלה הנתבעת בדרך זו או אחרת.
- 20
- 21 כך, למשל, בסעיף 3 סיפא לנוסח משנת 2014 הוחרגה "השתתפות בכל פעולה בלתי חוקית". נוסח זה
- 22 שונה בסעיף 4 לנוסח של שנת 2015: "השתתפות בכל פעולה בלתי חוקית, עבירה על החוק או ניסיון
- 23 להפר את החוק, **למעט עבירות תנועה**".
- 24
- 25 בשנת 2014 לא היה החריג אשר מצא ביטוי בסעיף 5 לנוסח של שנת 2015: "**השתתפות בתגרה**".
- 26
- 27 בסעיף 5 לנוסח של שנת 2014 נרשם: "הריון, שמירת הריון או לידה, או טיפולי פוריות". בסעיף 8
- 28 לנוסח של שנת 2015 הוספה הפלה: "הריון, שמירת הריון או לידה, או **הפלה**".
- 29
- 30 בסעיף 8 לנוסח של שנת 2014 הוחרגה "**נסיעת** המבוטח כאיש צוות בכלי טיס....". סעיף זה שונה
- 31 בנוסח סעיף 10 ו- 11 של שנת 2015 ל"**הימצאותו** של המבוטח כנוסע בטיסה....".
- 32
- 33 בסעיף 11 לנוסח משנת 2014 הוחרגו "רעידת אדמה ו/או התפרצות וולקנית". והנה בסעיף 17 לנוסח
- 34 משנת 2015 הוסף גם "**צונאמי**": "רעידת אדמה לרבות צונאמי, התפרצות וולקנית".

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 8066-07-17

תיק חיצוני:

1
2 בנוסח של שנת 2015 הוסף סעיף 15: "טביעה בשעת שחייה במקום בלתי מורשה על פי דין או ללא
3 נוכחות מציל". סעיף שכזה לא מצא מקומו בנוסח של שנת 2014, אלא בסעיף 9 בתת סעיף "ימיי".

4
5 בסעיף 18 לנוסח של שנת 2014 הוחרגו "פרעות ושבתות בהן השתתף המבוטח באופן פעיל". בסעיף
6 27 לנוסח של שנת 2015 הוסרה המילה "שבתות": "פרעות בהן השתתף המבוטח באופן פעיל".

7
8 **בין אם הדוגמאות הללו בעלות משקל וכן אם לאו, משום שמצאו ביטוי בסעיף כזה או אחר, הרי**
9 **שלפנינו שינויים מכוונים ומודעים.**

10
11 **על כן, שינוי נוסחים שכזה חייב לקבל משמעות פרשנית כנגד המנסח - הנתבעת, לאמור הוספת**
12 **הרכינע לחוזה בשנת 2015 למול העדרו בחוזה של שנת 2014 היא מעשה מכוון שיש להעניק לו**
13 **משמעות פרשנית נגד הנתבעת.**

14
15 **(ה). חובת היידוע:**

16
17 סעיף 2 לחוק חוזה הביטוח, התשמ"א-1981 קובע:

18
19 "א) נכרת חוזה ביטוח, על המבטח למסור למבוטח מסמך חתום בידי המבטח המפרט את זכויות
20 הצדדים וחיוביהם (להלן - פוליסה), **זולת אם נהוג באותו סוג ביטוח שלא להוציא פוליסה**. (ב) כל
21 עוד לא נמסרה הפוליסה לידי המבוטח יראו כמוסכמים בין הצדדים את התנאים הנהוגים באותו סוג
22 ביטוח אצל אותו מבטח, כפי שהוגשו לממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון כמשמעותו בחוק הפיקוח
23 על שירותים פיננסיים (ביטוח), התשמ"א-1981 ((להלן - הממונה על שוק ההון ביטוח וחסכון), לפי
24 סעיף 16 לחוק האמור, או כפי שהוגשו או שהותרו, לפי הענין, לפי סעיף 40 לחוק האמור, זולת אם
25 הוסכם בין הצדדים על סטיה מאותם תנאים".

26
27 חוזה הביטוח העומד לדיון הינו חוזה קבוצתי לתאונות אישיות, החל מכוח העובדה שהתובעת הייתה
28 סטודנטית במכללת הרצוג.

29
30 חלה חובה על הנתבעת למסור את חוזה הביטוח לתובעת עצמה, המבוטחת, או לפחות לדאוג שאותו
31 קולקטיב, בעל החוזה, אשר רכש אותו מהנתבעת, עשה כן מטעמה.

32
33 הנתבעת לא הוכיחה, כי במהלך השנים היא יידעה את התובעת אודות קיומו של החוזה הביטוחי על
34 תנאיו וחרייגיו.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 8066-07-17

תיק חיצוני:

1
2 היה על הנתבעת לוודא, כי התובעת מקבלת, במישרין, או בעקיפין דרך המוסד הלימודי שבו למדה,
3 את החוזה הביטוחי והפרה של חובה זו רובצת לפתחה.

4
5 במיוחד היה על הנתבעת להבליט את אותם חריגים, ובהעדר מסירה לא יכולה הייתה הנתבעת לקיים
6 חובה זו.

7
8 בנוסף, שינוי נוסח החוזה בשנת 2015, מבלי להוכיח שהשינוי הובא לידיעת המבוטחים הנהנים
9 מהגנתו, אף הוא, מעיד על התנהלותה של הנתבעת ביחס לחוזה הרלוונטי.

(ו). פרשנות נגד המנסח:

10
11
12
13 בתי-המשפט קבעו כי חוזה ביטוח, ככל חוזה, יפורש לפי הכללים שנקבעו לפרשנותם של חוזים ובעניין
14 זה חל סעיף 25 (א) לחוק החוזים (חלק כללי) התשל"ג – 1973.

15
16 ראו בעניין הכללים לפרשנות חוזים בע"א 4628/93 מדינת ישראל נגד אפרופים, פ"ד מט (2) 265 וכן
17 תחולת של כללים אלה גם ביחס לחוזה ביטוח: ע"א 172/89 סלע חברה לביטוח נגד סולל בונה, פ"ד
18 מה (1) 311 ועוד.

19
20 יחד עם זאת, אין לשכוח כי מגמת התחיקה בתחום היא לשמור על המבוטח מפני הכוח העדיף של
21 המבטח ומניעת ניצול פער הכוחות.

22
23 ברע"א 3128/94 אגודה שיתופית נגד סהר חברה לביטוח, פ"ד נ (3) 281 נקבע: "אכן, חברת הביטוח
24 והמבוטח-בכוח אין הם שווי כוחות: זו מן הנפילים והוא מקטני ארץ. וקטני ארץ, חכמים מחוכמים
25 ככל שיהיו, אין בכוחם לעמוד כנגד הנפילים. וזו הדרך לכריתו של חוזה ביטוח".

26
27 עוד ניתן לאזכר, כי במקרה של חוזה ביטוח סטנדרטי, כחוזה הביטוח העומד לדיון בתיק זה, אין
28 משמעות לאומד דעתם הסובייקטיבי של הצדדים, שהרי אין מדובר בחוזה שהוא תוצר ישיר של משא
29 ומתן בין הצדדים ולפיכך יש לנקוט בדרך הפרשנות האובייקטיבית התכליתית.

30
31 אחד הכללים הפרשניים הוא הכלל שלפיו בכל מקרה של ספק יש להעניק פרשנות כנגד המנסח,
32 במקרה זה הנתבעת.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 8066-07-17

תיק חיצוני:

1 בע"א 15/86 חיצוב נגד מנורה, פ"ד (4) 672 נקבע: "...את כתב הפוליסה יש לפרש על פי המשמעות
2 המילולית, הפשוטה והסבירה של המילים בהן השתמשו מנסחי הכתב. בכל מקרה של ספק, יש לפרש
3 את הפוליסה כנגד מנסחה. אך כלל זה אינו החלטתי ויופעל רק כשיש ספק פרשני..."

4
5 בע"א 779/89 שלו נגד סלע, פ"ד מח (1) 228 נקבע: "כלל זה קובע כי במקום שהחיפוש אחד תכלית
6 חוזה הביטוח – כפי שניתן ללמוד עליה מכוונתם של הצדדים, מלשון הפוליסה ומקורות חיצוניים –
7 אינו מביא לתוצאה חד-משמעית, יש לבחור באותה תכלית המיטיבה עם המבוטח".

8
9 ברע"א 3577/93 הפניקס הישראלי נגד מוריאנו, פ"ד מח (4) 70 נקבע: "הגיונו של הכלל טמון בשליטת
10 המנסח על תוכן הטקסט. ההנחה היא כי הנסח טרח להבטיח זכויותיו בעת ניסוח המסמך, ביחוד
11 כאשר מדובר על בעל דין, אשר לו כוח והשפעה כדוגמת חברת ביטוח...אם הנוסח הוא דו-משמעי או
12 רב-משמעי, ניתנת עדיפות פרשנית נגד הנסח, שהרי אם הוא – שדאג לענייניו – יצר נוסח בעל
13 משמעויות שונות, אין הוא יכול לבחור לעצמו דווקא את החלופה הנוחה לו ביותר..."

14
15 כך, במידה רבה, כאשר דנים בחריגים לכלל הבאים לעקור את זכאותו של בעל הכיסוי הביטוחי.

16
17 לטעמי, במקרנו, החריגים לחוזה הביטוח, מאפשרים פרשנות מילולית סבירה אחרת, וגם בדיקת
18 התכלית האובייקטיבית של אותו חוזה מובילה לאותה תוצאה, שלפיה החוזה לא החריג במפורש
19 נהיגה ברכב "דוד גלגלי".

20
21 לאמור במסגרת אופי הפעילות המופרטת בדוגמאות, הוציאה הנתבעת את פעילותה של התובעת
22 ממתחם הסיכון הסביר שאותו החריגה הפוליסה.

23
24 ברע"א 2843/18 הכשרה נגד פוליקוב (15.10.18) דן בית-המשפט העליון בשאלה האם יש לפטור
25 מבטחת מחבותרת לפי חוזה ביטוח במקרה בו נהג המבוטח ברכב תחת השפעת אלכוהול, בעוד שנהיגה
26 תחת השפעת אלכוהול לא צוינה מפורשות כאחד החריגים, ומנגד כן צוין החריג בדבר נהיגה תחת
27 השפעת סמים.

28
29 בית-המשפט העליון קבע כי מדובר בהסדר שלילי, וההימנעות לציין נהיגה תחת השפעת אלכוהול
30 באופן מפורש, מובילה למסקנה כי אין מדובר בחריג לתחולתו של חוזה הביטוח. בית-המשפט העליון
31 נמנע מלפרש את החריג לאחריות המבטחת במקרה בו הנהג נוהג תחת השפעת סמים מסוכנים כחל
32 גם במקרה בו נהג תחת השפעת אלכוהול, למרות שמדובר, לכאורה, במקרים המקימים מערכת סיכון
33 עקרונית דומה.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 8066-07-17

תיק חיצוני:

1 כלומר, יש להעניק לרשימת החריגים פרשנות צרה, ובכל מקום של חסר מפורש יש לקרוא "הסדר
2 שלילי" לאמור אי ציון הרכיננע ברשימת החריגים היא בחירה מודעת ומכוונת.

3
4 **אכן, לא ניתן להוסיף לפוליסת הביטוח חריג שלא צוין בה במפורש.**

5
6 הדין הכיר בפער הכוחות ובחוסר השוויון המובנה שבין מבוטח למבטח והגן על המבוטח בשורה של
7 דברי חקיקה והוראות וברוח זו יש לפרש גם את חוזה הביטוח העומד בפני.

8
9 **על כן, יש לבחור בפרשנות מצמצמת ביותר, כזו המותירה את חוזה הביטוח על כנו.**

10 ז. הפיצוי:

11
12
13 סכום הפיצוי המרבי לפי חוזה הביטוח הינו 370,000 ₪ (נספח א' לסיכומי התובעת).

14
15 מומחה בית-המשפט, פרופ' תום הלל קבע לתובעת נכות צמיתה מתאריך 1.9.14 בשיעור של 10%.

16
17 בגין הנכות הצמיתה (10%) יש לפסוק 37,596 ₪ (הצדדים אינם חלוקים ביחס לרכיב זה ואני מקבל
18 לצורך העניין את החישוב המצרף הצמדה וריבית של התובעת).

19
20 עוד קבע המומחה נכויות זמניות, כדלקמן:

21
22 נכות זמנית בשיעור 100% מיום התאונה (2.2.14) עד 2.4.14 (חודשיים).

23
24 נכות זמנית בשיעור 50% מיום 2.4.14 עד 2.6.14 (חודשיים נוספים).

25
26 נכות זמנית בשיעור 30% (הנתבעת בסיכומיה ציינה בטעות 20%) מיום 2.6.14 עד 1.9.14 (שלושה
27 חודשים נוספים).

28
29 ביחס לתקופה זו (7 חודשים) יש לפסוק פיצוי שבועי בסך 900 ₪, כלומר $900 \times 30.45 = 27,405$ ₪.

30
31 כמו כן, יש להחסיר את ההשתתפות העצמית ביחס לשבעת הימים הראשונים – 900 ₪.

32
33 יש להוסיף את ההוצאות הרפואיות בסך 8,000 ₪, כפוף להשתתפות עצמית בסך 350 ₪.

בית משפט השלום ברמלה

ת"א 8066-07-17

תיק חיצוני:

ח. תוצאה:

על כן, אני מקבל את התביעה.

אני פוסק כי הנתבעת תשלם לתובעת סך של 71,751 ₪.

בנוסף, תשלם הנתבעת לתובעת שכר טרחת עו"ד בשיעור 20% כולל מע"מ.

בנוסף, תשלם הנתבעת את אגרת בית-המשפט כפי ששולמה, הוצאות חוות דעת התובעת וכן חלקה בשכר טרחת מומחה בית המשפט כפי שהוצאו בפועל.

סכום הפסק ישולם בתוך 30 ימים, שאם לא כן יישא הפרשי ריבית והצמדה כדין עד התשלום בפועל.

זכות ערעור לבית המשפט המחוזי בתוך 45 ימים.

ניתן היום, כ"ח טבת תשע"ט, 05 ינואר 2019, בהעדר הצדדים.

מנחם מזרחי, שופט, סגן הנשיאה